

CIZÍ JAZYKY A JEJICH VÝUKA VE SVĚTLE EVROPSKÉ DIMENZE

Eva TROUSILOVÁ

Katedra francouzského jazyka a literatury,

Pedagogická fakulta UK, Praha

Dohodnout se v Evropě znamená dorozumět se. Výchova k evropanství, k sounáležitosti k Evropě, by měla probíhat již od základní školy ve třech rovinách: **lingvistické, psychologické, kulturní**. První přispívá k tomu, abychom si uvědomili shody a rozdíly s vlastním mateřským jazykem při "odhalování a dešifrování" jazyka druhého. Dítě se setkává po prvé s CJ zpravidla ve třetí třídě. Navodit okamžitě autentické jazykové prostředí je nezbytné i z psychologických důvodů. Pečlivá příprava budoucích učitelů CJ pro ZŠ je předpokladem. Žáci musí vystihnout vlastní charakter CJ a odhalovat paralely a postihnout tzv. "evropský charakter" CJ. Analýza probíhá ve dvou rovinách (morfológico-lexikální a strukturální). Žáky upozorňujeme na výrazy, které přešly z jiných jazyků, seznamujeme je s internacionalismy a transparentními výrazy. Existence tzv. "evropských slov" se uplatňuje i při četbě reklam, návodů apod. Evropský charakter jazyků vyvolává potřebu strukturální analýzy. Žák odhaluje fungování CJ, je veden k přemýšlení o fungování jazyka vlastního. Uvědomuje si, že žádný jazyk není dominantní, každý funguje podle svých pravidel, která mohou být zcela odlišná nebo mohou mít společné rysy s jinými jazyky. V rovině **psychologické** musí žák dostat pozitivní postoj k CJ a k oblasti, kde se jím mluví a uvědomit si, že jeho jazyk není jediný ani univerzální. CJ slouží jako nástroj pro rozšíření vidění světa. Psychologické zábrany ve vyjadřování jsou odbourávány tzv. reálným prostředím CJ. V rovině **kulturní** se žák seznamuje se svou vlastní kulturou při konfrontaci kulturních a historických proudů a může tak překonat jednostranné uznávání toho, co je kulturním dědictvím jeho země.

Evropská dimenze se projevuje zejména: potřebou dorozumět se v přirozeném prostředí, snahou nejen rozumět, ale i porozumět vlastním poznáním a ne poznáním zprostředkovaným, snahou poznat druhého co nejlépe a v neposlední řadě i snahou o stálou motivaci, která provází celé studium CJ.